

ARDEALUL = = JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

REDACTIA:
Str. G. Mărzescu Nr. 20

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 500 Lei pe an
: : : : :
: : : : :
: : : : :
: : : : :
: : : : :
: : : : :
Publicații și anunțuri pentru un număr 2 lei cuvântul
: : : : :
: : : : :
: : : : :
: : : : :
: : : : :
mai multe numere 1.50 lei
cuvântul

Administrația la
Curtea de Apel S. I. Cluj
Telefon: 268

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Consilier la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului din Cluj și vicepreședintele Uniunii Avocaților din Țară

Secretar

VIRGIL I. MĂNESCU
student la Drept și Filosofie

S U M A R :

1. Jurisprudențe constituționale.
2. Jurisprudențe civile, cu note de I. Mănescu
3. Jurisprudențe comerciale cu adnotare de I. Predovicu.
4. Jurisprudențe procedurale.
5. Jurisprudențe penale cu adnotare de I. M.
6. Jurisprudențe la diferite legi.
7. Informațiuni.

Nu se publică decât hotărârile instanțelor de recurs, iar ale instanțelor de fond numai cele cenzurate de instanțele superioare sau remase definitive

Ori ce număr ne permit se retrimete la cerere în contul abonamentului.

Prețul unui număr 35 lei

CONSILIUL LEGISLATIV

COLECȚIUNE
de
LEGI și REGULAMENTE
(1 Ianuarie 1932—31 Decembrie 1932)

Tomul X
Partea Ia
LEGI

Ediție oficială întocmită în conformitate cu art. 37 din Constituție și art. 3 din legea pt. organizarea Consiliului Legislativ 1932

București. Monitorul Oficial și imprimăriile statului.
Imprimeria centrală 1933. **Preț: 1 Lei 250**

LEGEA

pentru Unificarea
Contribuțiilor Directe și pentru Inițierea
Impozitului pe Venitul Global

Textul în vigoare, completat cu modificările aduse până la 15 Martie 1932, însoțită de Instrucțiunile oficiale, adnotate cu Deciziunile Comisiunii Centrale Fiscale.

Ediție întocmită de
Iordan G. Ștefănescu
directorul Contribuțiilor Directe din Ministerul Finanțelor

Editura:
Revistei Administrația Financiară
Bulevardul Elisabeta Nr. 6 București

JUSTIFICAREA
(*RESTITUTIO IN INTEGRUM*)

de
SABIN MOLDOVAN

Judecător la Trib. Arad

*

Tipografia Românească Timișoara

Situația sumară a Băncii Naționale

Banca Națională, după cum se arată, în situația sumară dela 25 Februarie, a cumpărat o cantitate de 4.43 kg. aur pur, în valoare de 492.531 lei, crescând astfel acoperirea bancară la 10.194.303.113 lei, întrucât stocul devizelor a rămas neschimbat. În același timp biletele de bancă în circulație nu arată o schimbare mai mare, cifrându-se la 20.883.314.730 lei. Totalul angajamentelor la vedere s'a urcat cu 18 milioane lei. Astfel raportul de acoperire a scăzut cu ceva cifrându-se la 35.88% din care acoperirea în aur este de 33.72%. Alte devize au scăzut cu 5½ milioane la 19.407.014 lei. Moneta divizionară din trezoaria Băncii Naționale a crescut cu 43 milioane la 1.346.646.607 lei. Portofoliul comercial arată un plus

de 36½ milioane, soldându-se la 9 miliarde 602.759.435 lei. Portofoliul agricol a scăzut cu 6 milioane la 3 miliarde 258.893.511 lei. Avansurile pe titluri și metale prețioase în cont curent au scăzut cu 3½ milioane la 553.710.391 lei. Provizioni speciale de devize 1.891.270.534 lei (neschimbat). Conturile curente și depozite la vedere, ministerul finanțelor, au scăzut cu 60½ milioane la 527.250.801 lei. Din contul Casei Autonome s'a plătit suma de 14 milioane, sold 936 milioane 744.919 lei. Din contul Imprumutului de Stabilizare s'a plătit suma de 1 milion lei, sold 642.489.721 lei. Din contul Imprumutului Dezvoltarea s'a plătit suma de 1½ milioane sold 807.269.557 lei. Conturile curente au sporit cu 60½ milioane la 3 mi-

liarde 535.502.778 lei. Alte exegibilități la vedere au sporit cu 34 milioane la 1.078.814.408 lei. Activul corespunzător unor angajamente pe termen a sporit cu 24½ milioane lei la 456.795.997 lei. Angajamentele la termen pasive s'au redus cu 58 milioane la 5.058.931.262 lei. Conturile diverse active au scăzut cu 243 milioane la 3.408.153.458 lei, iar cele pasive s'au redus cu 125 milioane la 2 miliarde 704.591.879 lei. Efectele și avansurile girate de bancă pentru stat au scăzut cu 1½ milion la 3 miliarde 990.109.688 lei. Disponibilul Casei Autonome a Drumurilor la Societatea Anonimă Svede Luxemburg a scăzut cu 43½ milioane la 922 milioane 214.146 lei.

Scontul 7%, Dobânda 8%

Jurisprudențe constituționale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
SECȚIUNI UNITE

Audiența de la 27 Noemvrie 1932

Președenția D-lui D. Volanschi, Prim-Preș.

Decizia No. 50

Legea de asanare a datoriilor agricole este anti-constituțională. — Înțelesul dreptului de proprietate din art. 17 din constituție. — Exproprierea și confiscarea averilor (art. 15 și art. 17 alin. III. constituția). — Înțelesul și aplicarea dispozițiilor art. 23 din constituție. — Teoria impreviziunii.

Având în vedere că s'a susținut că prin legea asanării au fost atinse drepturile patrimoniale ale Societății recurente, violându-se astfel art. 17 din Constituție.

Având în vedere că prin acest articol, proprietatea de orice natură și creanțele asupra Statului sunt garantate.

Considerând că din examinarea proiectului de Constituție, în care se prevedea, pe lângă proprietatea imobiliară și mobilă: „proprietatea intelectuală, literară, artistică, industrială și în genere proprietatea”, din examinarea celorlalte lucrări pregătitoare, din debaterile care au avut loc în Adunările constituante și din faptul că în textul admis s'a întrebuițat formula cea mai generală posibilă, pentru a cuprinde diversele forme de proprietate și pentru a evita dificultățile provocate printr'o enumerare a lor, rezultă că prin art. 17 din Constituție se garantează nu numai proprietatea în înțelesul obișnuit al cuvântului de proprietate corporală, imobiliară sau mobilă, ci orice formă de proprietate în cel mai larg înțeles al acestui cuvânt, orice formă de drept care intră în patrimoniul unei persoane; că, — mai mult — Constituantul a înțeles să garanteze nu numai toate formele de proprietate cunoscute astăzi, ci orice formă de proprietate, pe care — cum spunea raportorul Constituției în Cameră — legea sau justiția le-ar consfinți mai târziu, deci orice formă de drept patrimonial, cunoscută la data întocmirii Constituției sau care s'ar concepe ori desvolta în viitor.

Că, întrucât și creanțele fac parte din activul patrimonial și ele sunt cuprinse în expresiunea „proprietatea de orice natură”.

Considerând că, dacă în art. 17 se prevede că sunt garantate și „creanțele asupra Statului”, de aici nu se poate conchide că n'ar fi garantate și celelalte creanțe, deoarece cuvintele „creanțele asupra Statului” își au origina în Constituția dela 1866, unde — se vede limpede din debateri — au fost înscrise, sub influența împrejurărilor de atunci, numai pentru a înlătura teama că Statul nu și-ar plăti datoriile — cum se bănuia și chiar se propunea — precum și pentru a mări creditul

acestui, iar nici decum pentru a exclude toate celelalte creanțe.

Că, nu este nici logic, să se garanteze numai creanțele asupra Statului și să se refuze garantarea creanțelor asupra particularilor, județelor, comunelor, sau altor persoane juridice.

Considerând, de altă parte, că, interpretarea art. 19 din vechea Constituție era consacrată în sensul că, față de expresia: „proprietatea de orice natură”, nu se poate face vreo distincțiune, dreptul de proprietate urmând a fi respectat, oricare ar fi obiectul lui; că, nu se poate admite că autorii Constituției din 1923 ar fi voit să părăsească interpretarea anterioară, când de nicaieri nu reiese acesasta și când au arătat că acea expresiune trebuie înțeleasă în sensul cel mai larg, tocmai spre a înlătura orice discuție și a cuprinde toate drepturile patrimoniale.

Considerând din alt punct de vedere, că dacă s'ar admite că art. 47 se aplică numai proprietății, ar urma că desmembrămintele ei, celelalte drepturi reale sau alte drepturi patrimoniale nu s'ar bucura de nici o garanție constituțională, ceea ce nu este de conceput.

Că, ar fi și fără rațiune să se garanteze numai dreptul de proprietate, când are ca obiect un bun imobil sau mobil, de orice valoare cât de mică și să fie lăsat fără garanție dreptul de creanță, care, oricât derivă din raportul de obligațiune, se materializează tot asupra unor bunuri, corporale și care face parte, cași dreptul de proprietate, din activul patrimonial, reprezentând deseori o valoare mult mai mare decât cel dintâi.

Că, deasemenea, ar fi fără sens să fie garantate formele de proprietate: intelectuală, literară, artistică, industrială etc. și să nu se dea aceeași garanție și creanțelor.

Că, toate aceste considerațiuni impun concluzia că și creanțele, ca toate drepturile patrimoniale, fără deosebire, sunt garantate prin art. 17 din Constituție.

Considerând că garanția principală pentru asemenea drepturi constă în aceea că nici o lege nu poate dispune confiscarea averilor (art. 15) și nimeni nu poate fi expropriat decât pentru cauză de utilitate publică și după o dreaptă și prealabilă despăgubire, stabilită de justiție (art. 17 alin. III).

Având în vedere că, în cadrul acestor principii, urmează a se cerceta dacă prin legea asanării datoriilor agricole din 19 Aprilie 1932, au fost vătămăte drepturile de creanță și celelalte drepturi patrimoniale, după cum susțin recurenta și intervenienții.

Având în vedere că Societatea Creditului Funciar Rural a fost înființată prin legea din 9 Aprilie 1873 și funcționează în condițiunile și cu drepturile prevăzute în acea lege și în legea din 27 Iunie 1923.

Că, potrivit citatelor legi, Societate recurentă a fost constituită pe baza principiului asociațiunii directe de proprietari rurali (art. 2 legea din 1923)

și are de scop: efectuarea de împrumuturi ipotecare prin emisiune de scrisuri funciare, finanțarea întreprinderilor pentru exploatarea de orice fel a solului și industrializarea produselor lui și efectuarea lucrărilor tehnice necesare; înființarea de întreprinderi și magazine generale pentru produsele solului de derivate lor industriale; efectuarea de împrumuturi pe gaj asupra unor astfel de produse și derivate, efectuarea tuturor operațiilor de bancă numai cu membrii societății și ai societăților agricole, precum și a operațiilor de asigurare pentru agricultori (art. 2 din lege).

Că, în privința împrumuturilor acordate de Credit, legea din 1923 prevede că ele sunt garantate printr-o ipotecă în prim rang asupra proprietății ipotecare (art. 4 alin. I și II), și prin garanția solidară a tuturor proprietăților ipotecate în proporție cu datoria existentă asupra fiecăreia din ele la data când răspunderea solidară va fi aplicată (art. 4 al. III); că, plata anuităților datorie este garantată printr'un privilegiu asupra veniturilor și produselor de orice natură ale bunului ipotecat, cum și asupra întregului inventar al imobilului (art. 4 alin. IV); că, inscripțiunile ipotecare sunt dispensate de reînnoirea cerută de art. 1786 cod. civil, prescripțiunea nu curge contra lor, și ele garantează și dobânzile, precum și cheltuielile până la plata integrală a datoriei, fără a fi nevoie de inscripția cerută de art. 1785 cod. civil; că, pentru realizarea creanțelor sale, în caz de întârziere din partea debitorului. Creditul are dreptul de a cere punerea sa în posesiunea imobilului ipotecat și încasarea veniturilor lui (art. 18), iar în caz de nepată a unei anuități sau de exigibilitate a capitalului, Creditul are dreptul de a cere vânzarea după o procedură specială, rapidă, derogatorie dela dreptul comun (art. 19 și 20 din lege).

Având în vedere că legea asanării datoriilor agricole prevede în art. 8 că pot fi asanate, în condițiunile prevăzute de lege, datoriile agricultorilor, cari posedă mai mult de 10 hectare, dacă cel puțin 60 la sută din datoriile lor, în cari figurează ca debitor principal, au fost făcute în vederea dobândirii de pământ sau pentru lucrările prevăzute în acest text, până la data de 18 Decembrie 1931; că, art. 14 arată că pot cere asanarea judiciară proprietarii bunurilor prevăzute în lege pentru datoriile lor definite de art. 2 și 8, oferind o cotă de minimum 60 la sută din totalul creanțelor lor, capital, dobânzi și accesorii, plătibile într'un termen ce se va fixa de tribunal, în concordanță cu capacitatea de plată a debitorului și cu o anuitate ce va prezenta cel mult 50 la sută din veniturile nete ale bunurilor debitorului; că, art. 28 dispune că hotărârea de asanare judiciară este opozabilă tuturor creditorilor debitorului, cota globală stabilită prin hotărâre va fi depusă de debitor la Administrația Financiară pentru contul Cassei de Depuneri și va fi distribuită creditorilor de către Președintele Tribunalului, proporțional cu quantumul creanțelor lor; că, sumele datorate în urma hotărârei de asanare judiciară, precum și ratele

anuale, sunt garantate cu o ipotecă legală asupra bunurilor imobiliare ale debitorului, în care se va menționa natura, titlul, și rangul lor anterior; că, în art. 36 alin. I și II, se prevede că prin efectul aplicațiunei art. 8, 9 și 14, dacă debitorul face dovada că 60 la sută din datoriile sale au fost făcute în condițiunile prevăzute în art. 8 și beneficiază de asanare prin reducerea dobânzilor acumulate sau de asanarea judiciară, toate celelalte datorii ale sale vor urma regimul de asanare, la care a fost supus debitorul, și în acest caz, întregul lui patrimoniu garantează plata cotelor de asanare, iar veniturile bunurilor sale intră, fără nici o excepțiune, în calculul capacității sale de plată.

Având în vedere că art. 54 din legea asanării prevede: „Datoriile către Societățile civile de Credit Funciar Rural se vor asana conform dispozițiunilor generale ale acestei legi, la care se adaugă dispozițiunile speciale următoare: Statul va acoperi toate reducerile suferite de prima Societate de Credit Rural la datoriile în numerar și scrisuri funciare, prin aplicarea prezentei legi, la termenele și în condițiunile stipulate în convențiunile Creditului Rural cu debitorii și creditorii săi.

„Prin derogare dela legea și statutele Creditului Rural, și la dispozițiunile contractelor de împrumut, pentru împrumuturile realizate în scrisuri funciare, după data de 1 Ianuarie 1919, debitorii vor putea să plătească amortismentul cuprins în anuitățile ce vor deveni exigibile la 1 Iulie 1932, în efecte de ale emisiunii, prevăzută în contractul de împrumut pe care Societatea le va primi al pari, oricare ar fi cursul lor și le va anula.”

Considerând că, din cele arătate, reese în mod evident că, în baza legii asanării și în urma cererii debitorului Dr. C. Stănescu, contractul de împrumut dintre Creditul Funciar Rural și numitul, este modificat, creanța, atât în cece privește capitalul, cât și procentele, este redusă, termenele și locul plății sunt schimbate, garanțiile reale și solidaritatea debitorilor săi ipotecari sunt desființate și înlocuite cu alta mult mai slabă, iar normele de executare, înscrise anume pentru garantarea drepturilor sale, într'o lege specială, au fost înlăturate, pentru o categorie de debitori.

Că, deci, prin aceste măsuri, nu s'a făcut numai o reglementare a contractului de împrumut în sensul art. 1578 cod. civil, ci au fost vătămăte drepturile patrimoniale ale Creditului Rural, drepturi derivând din contract, întemeiate în special pe legile din 1873 și 1923 și garantate prin Constituție.

Considerând că, reducerea creanței Creditului, modificarea ori desființarea drepturilor sale au fost făcute, de legea asanării, în interesul debitorului Creditului, iar nu în interesul direct, propriu zis al Statului, în sensul art. 17 din Constituție.

Că, însă, în baza acestui articol alin. V, prin legi votate cu majoritate de două treimi, pot fi stabilite și alte cazuri de utilitate publică.

Considerând că, întrucât în art. 17 al. IV din Constituție, se prevede că procedura și modul exproprierei au a fi determinate printr'o lege specială, este fără temei să se creadă că din lipsa unei astfel de legi în care să se trateze exproprierea diverselor forme de drepturi patrimoniale, nu s'ar putea vorbi de expropriere, decât în materie imobiliară și că legiuitorul n'ar putea să reglementeze, printr'o lege specială, exproprierea unor anumite drepturi.

Considerând că, independent de chestiunea dacă dispozițiile cuprinse în legea asanării au fost luate pentru utilitate publică și independent de numirea ce s'ar da acestui procedeu, întrucât este afară d orice îndoială că prin ele sunt atinse — în chipul arătat — anumite drepturi patrimoniale ale Creditului Rural, aceasta este în realitate o formă de expropriere.

Considerând că, potrivit art. 17 din Constituție, exproprierea nu poate fi făcută decât după o justă și prealabilă despăgubire, stabilită de justiție; că, orice alt procedeu de fixare sau de achitare a despăgubirii — afară de cel primit de persoana expropriată — nesocotește Constituția.

Considerând că obligația Statului — prevăzută în art. 54 — nu constituie o despăgubire, în conformitate cu art. 17 din Constituție; că, în adevăr, deși Statul este obligat să acopere reducerile suferite de Creditul Rural, prin aplicarea legii asanării, la datoriile în numerar și scrisuri funciare, totuși nu se dă Creditului și echivalentul convenit pentru toate pagubele încercate și, în special, pentru acelea care rezultă din desființarea ipotecii de prim rang, a privilegiului, a solidarității dintre debitorii săi ipotecari, a procedurii speciale de executare, care-i asigură o realizare mai grabnică a drepturilor sale precum și din celelalte schimbări arătate, aduse contractului, sau din deprecierea scrisurilor sale.

Că, despăgubirea nu este stabilită de justiție și nu este nici prealabilă, pentru că — afară de ceea ce Statul este obligat prin art. 54 să plătească la termenele și în condițiile stipulate în contractele Creditului cu debitorii și creditorii săi — restul despăgubirii nu se achită în întregime în momentul în care, prin aplicarea legii, drepturile Creditului sunt atinse.

Că, dar, nu sunt satisfăcute normele constituționale în privința despăgubirii.

Având în vedere că s'a susținut că dispozițiile atacate din legea asanării se întemeiază pe art. 21 din Constituție.

Având în vedere, că acest text prevede:

„Toți factorii producției se bucură de egală ocrotire, Statul poate interveni, prin legi, în raporturile dintre acești factori pentru a preveni conflicte economice sau sociale. Libertatea muncii va fi apărată. Legea va regula asigurarea socială a muncitorilor în caz de boală, accidente și altele.”

Considerând că și din text și în special din desbaterile Adunărilor Constituante rezultă, în

mod neîndoios că, prin acest articol nou, s'a urmărit să se previe și să se aplaneze conflictele dintre capital și muncă, reglementându-se cât mai echitabil raporturile dintre patroni și lucrători și luându-se măsuri în scopul armonizării intereselor acestor factori sociali.

Că, deci, este clar că art. 21 n'a fost înscris pentru a se interveni în raporturile dintre creditorii și debitorii.

Că, față de acestea, este inadmisibil a extinde — pe cale de interpretare — aplicarea art. 21 și la raporturile dintre creditorii și debitorii, mai ales că este vorba de interpretarea unui text din Constituție.

Că, de altfel, dacă s'ar decide că, în baza acestui text, legiuitorul ar putea interveni și în acele raporturi, modificând contracte, reducând ori desființând drepturi, fără formele și despăgubirile cuvenite, ar însemna că prin art. 21 s'a abrogat art. 17 din Constituție, ceea ce nu este admisibil.

Că, prin urmare, art. 21 nu poate servi de temei pentru legea asanării.

Având în vedere că s'a mai susținut că textele citate din legea asanării se pot justifica prin teoria împrevizunii.

Considerând că, în dreptul nostru, legiuitorul stabilește prin art. 969 c. civ. principiul de drept comun, după care convențiile legale făcute au putere de lege între părțile contractante, ele neputându-se revoca decât prin consimțământul mutual sau din cauze prevăzute de lege; că, dela această normă nu se poate deroga decât printr'o dispoziție legală expresă, cum este aceea din art. 1458 c. civ., excepție care confirmă concluzia că în legislația noastră teoria împrevizunii nu poate fi consacrată decât în virtutea unui text expres.

Considerând că, chiar după teoria împrevizunii — nu se recunoaște — în genere — justiției decât dreptul de a rezilia contractele sau de a le suspenda pentru un timp, iar nu de a le schimba; că, această teorie s'a aplicat în deosebi la contractele, care coprindestațiuni viitoare și mai cu seamă la cele cu prestațiuni succesive, însă nu la împrumuturi de bani sau la datorii de sume de acest fel.

Considerând că intervenția justiției a fost admisă — în unele țări — din cauza marilor greutăți de executare a contractelor, greutăți provenite dintr'o schimbare așa de însemnată a valorii prestațiunilor, încât întrețea cu mult tot ceea ce o persoană diligentă ar fi putut, în mod rațional, să prevadă la încheierea contractului; că, prin această teorie, s'a căutat să se împiedice îmbogățirea nedreaptă a uneia din părți în dauna cealalte și să se ajungă astfel la o executare mai apropiată de intenția pe care au avut-o părțile în momentul contractării, executare întemeiată pe buna credință și pe echitate.

Că, întrucât cercetarea acestor elemente trebuie făcută pentru fiecare caz, ea nu poate fi decât de atributul justiției.

Considerând că, deoarece legiuitorul a luat, prin legea asanării, pentru toți debitorii agricoli, măsuri generale, prin care au fost modificate contracte, reduse ori desființate drepturile patrimoniale ale creditorilor, această lege — în dispozițiile arătate — nu-și poate avea o bază constituțională nici în teoria împreviziunii.

Că, de altfel, în spetă, față de dobânzile relativ mici, percepute de Creditul Rural și față de timpul îndelungat, în care urmează a se face plata, cu greu s'ar putea aplica această doctrină.

Considerând, de altă parte, că și dacă s'ar justifica în anumite cazuri, teoria împreviziunii, ea n'ar putea fi admisă și aplicată, decât cu respectarea Constituției; că, nu este îngăduit ca, sub motiv de împreviziune, să fie reduse ori desființate drepturile garantate, iar art. 17 din Constituție, în special, să rămână fără efect; că, dacă nu se admite că acest articol fundamental ar fi fost modificat prin alte texte din Constituție, cu atât mai mult nu se poate admite ca, pe baza unei teorii discutate, să poată fi înlăturat.

Că, prin urmare, nici din acest punct de vedere legea asanării — întrucât, prin dispozițiile citate a violat art. 17 — nu poate fi socotită constituțională.

Considerând că, din toate cele expuse, rezultă pe deplin că, prin aplicarea art. 8 comb. cu 14, 28, 36 și 54 din legea asanării datoriiilor agricole dela 19 Aprilie 1932, sunt atinse dreptul de creanță și celelalte drepturi patrimoniale ale Soc. Creditului Funciar Rural, drepturi derivând din contractul cu Dr. C. Stănescu și din legi garantate prin art. 17 din Constituție, fără a i se fi dat despăgubirea cuvenită, în conformitate cu acest ext.

Că, prin urmare, articolele citate din legea asanării sunt neconstituționale.

Considerând că art. 1, p. 15, 27, 29, 30, 31 și 55 a căror declarare de neconstituțională a fost cerută de recurentă și intervenienți, cuprind dispoziții generale referitoare la obiectul legii, norme de procedură pentru introducerea cererilor de asanare și modul de judeicare.

Că, dintre ele, art. 1 și 2 nu sunt neconstituționale, iar celelalte nu-și mai poate avea aplicarea, dacă textele citate mai sus ca neconstituționale, sunt declarate ca atare, așa că nu este util a le mai cerceta din acest punct de vedere.

Că, art. 55 se ocupă de acoperirea de către Stat a pierderilor suferite — prin efectul acestei legi, de către alte instituțiuni de credit și, deci, nu este locul să fie cercetat în acest litigiu.

Considerând că, astfel fiind, urmează a se admite cererea recurentei Societatea de Credit Funciar Rural și cererile intervenienților numiți și a se declara neconstituționale art. 8, 14, 28, 36 și 54 din legea asanării datoriiilor agricole din 19 Aprilie 1932 și inaplicabile față de recurentă și intervenienți în cererea de asanare introdusă de Dr. C. Stănescu și, prin consecință, a se trimite dosarul la Tribunalul Vlașca.

Văzând și art. 103 din Constituție, pentru aceste motive, Curtea declară neconstituționale art. 8, 14, 28, 36 și 54 din legea asanării datoriiilor agricole.

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiunea I-a Decizia No. 538—930. Președenția dlui S. Tipei, Consilier.

Testament comun (reciproc). — Art. 9 din legea testamentelor nu privește pe preotul bisericii în favoarea căreia s'a făcut testamentul. — Clauza de neînstrăinare nu este cerută la testamentele comune decât atunci când prin acord comun s'a stipulat irevocabilitatea testamentului.

Curtea deliberând.

Asupra recursului făcut de Simion Poruțiu, Valeria Poruțiu, Maria Poruțiu și Văd. Augustin Poruțiu în contra deciziei No. 770—1928 a Curții de Apel Cluj.

Văzând motivul I. de recurs.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că în 1925, reclamantii Simion Poruțiu, Valeria Poruțiu, Maria Poruțiu și Văd. Aug. Poruțiu, — precum și Cornelia Poruțiu și Carolina Poruțiu care s'au desistat ulterior în cursul procesului — au chemat în judecată pe Văd. lui Aurel Poruțiu, Biserica Greco-Catolică din Comuna Canul Desert și Capitulul Metropolitan din Blaj cerând invalidarea testamentului reciproc făcut în favoarea părților de către def. Aurel Poruțiu și soția sa la 30 Septembrie 1922, pe motiv că testamentul n'a fost făcut în fața a 4 martori și că testamentul a fost influențat de soția sa, reclamanta Văd. lui Aug. Poruțiu a mai cerut în subsidiar, ca în cazul când testamentul ar fi socotit valid, pârâții să fie obligați a-i plăti partea sa legitimă din succesiune, în calitate de mamă a defunctului Aurel Poruțiu.

Că Tribunalul Turda, prin sentința No. 863 din 24 Martie 1927, a respins acțiunea, dispunând în ce privește porțiunea legitimă, — ca din lipsă de dovezi asupra quantumului porțiunii rezervatere — că această procedură să fie continuată după ce sentința va rămâne definitivă, soluțiunea confirmată și de Curtea de Apel Cluj, prin deciziunea supusă recursului.

Că, pentru a da această soluțiune, instanța însușindu-și stabilirea Tribunalului, constată că testamentul întrunește toate condițiunile formale prevăzute de legea testamentară din 1876, arătând că la încheierea lui au asistat 4 martori cari au subscris testamentul și că nici unul din martorii audiati nu știe că soția defunctului l'ar fi influențat să facă testamentul astfel cum e redactat.

Că deci la facerea testamentului, a luat parte ca martor și Preotul Bisericii din acea comună, — care biserică era beneficiară, — totuși arată instanța, dispozițiunile art. 9 din legea testamen-

tară referitoare la incapacitatea de a fi martor a beneficiarilor, nu se aplică și persoanelor din serviciul beneficiarelor cum ste în speță, astfel încât preotul a putut figura în mod valabil printre martori, înlăturând Curtea și probațiunea cerută în apel asupra împrejurării că preotul ar fi influențat cu ocazia facerii testamentului, ca inutilă.

Având în vedere că prin motivul I. de recurs se pretinde că deși acțiunea văduvei Augustin Poruțiu a fost admisă, totuși ea a fost obligată la plata cheltuielilor de judecată în solidar cu ceilalți reclamânți, violându-se astfel dispoz. art. 426 și urm. p. c. a.

Considerând că acțiunea introductivă având două capete de cereri și anume unul general privitor la invalidarea testamentului și unul personal al văduvei Augustin Poruțiu pentru recunoașterea porțiunii sale legitime, urmează că cheltuielile de judecată aveau a se acorda în raport cu admiterea ori respingerea fiecărei din aceste cereri.

Că cererea tinzând la anularea testamentului în care figura toți reclamânți, deci și văd. Augustin Poruțiu fiind respinsă, și soluționarea cererii personale a acesteia fiind amânată din lipsă de dovezi, după rămânerea definitivă a sentinței privitoare la validitatea testamentului, rezultă că nici unul din capetele de cereri ale reclamantei Văduva Augustin Poruțiu n'au fost admise astfel încât cu dreptul cuvând, și făcându-se o bună aplicatie a art. 426 p. c. a. a fost obligată împreună cu ceilalți reclamânți la suportarea cheltuielilor de judecată, așa că motivul de casare fiind neintemeiat urmează a se respinge.

Văzând motivul II de recurs.

Considerând că instanța de apel apreciind fără denaturare întregul complex al dosarului a stabilit că testatorul prin declarațiile făcute, au arătat că testamentul făcut, cuprinde voința lor liberă și nesilită și că acest testament scris apoi de martori, întrunește în totul condițiunile de formă cerute de legea testamentară din 1876, deci și pe aceia ca testatorul să fie declarat după citire că testamentul este al lor.

Că examinând și obiecțiunea ridicată de apelanți, că unul din martori testamentari — preotul Clemente Pandrea — ar fi beneficiar al testamentului, instanța arată că aceasta nu beneficiază întru nimic personal de dispozițiunile testamentului pentru ca § 9 din legea tesamentară să-i fie aplicabil, ci este numai în serviciul instituțiunii beneficiare, astfel încât cu drept cuvânt a conchis în asemenea împrejurări, că preotul putea servi ca martor în sensul legii testamentare.

Că în ce privește martorul Hangen Vasile — a cărui capacitate o contestă recurenții — instanța arată că această afirmațiune, n'a fost cu nimic dovedită înaintea sa și că identitatea lui a fost certificată de ceilalți 3 martori, așa că obiecțiunea că testamentul ar fi nul pentru motivul că n'a existat numărul de 4 martori cerut de lege pentru validitatea testamentului, este nefondată.

Că toate aceste constatări care nu sunt atacate pentru denaturare constituind stabiliri în fapt ale instanțelor de fond, de atributul exclusiv al acestora ele scapă controlului acestei Inalte Curți și în consecință imputările aduse prin motivul II de recurs găsindu-se nefondate acest motiv urmează a fi respins.

Văzând motivul III de recurs.

Considerând că pentru validitatea testamentului comun nu este necesară existența clauzei de neînstrăinare, o asemenea interdicțiune fiind necesară numai la contractele de donațiune mortis cauza sau de ereditate sau la testamentele reciproce la care cu învoire comună, s'a stipulat irevocabilitatea testamentului.

Că în speță fiind constant că părțile n'au înțeles să declare irevocabil testamentul reciproc ce au făcut, iar regula generală care se desprinde din dispoz. legii testamentare fiind aceea a revocabilității testamentului — care poate avea loc implicit oride câte ori testatorul înstrăinează un bun testat — urmează că dispoz. referitoare la interdicțiunea de înstrăinare nu se aplică testamentului din speță deci motivul de casare fiind nefondat se respinge.

Văzând motivul IV. de recurs.

Considerând că instanța examinând testamentul și sub raportul constrângerea voinței testatorului de către soția sa și de Preotul Pandrea, a constatat din dovezile administrate că testatorul a fost perfect capabil și că nu s'a exercitat nici un fel de influențare a voinței sale astfel încât în mod liber și nesilit a dispus asupra bunurilor prin zisul testament.

Că față de aceste stabiliri, dovada cerută de recurenți de a se audia noi martori — pentru a dovedi influența exercitată de preotul Pandrea apărând instanței ca inutilă, ea a putut-o înlătura motivând că nu este de natură a-i schimba convingerea, fără ca instanța să fi avut obligațiunea de a asculta din oficiu acești martori, cum greșit pretinde recurenții și fără a viola întru nimic dispozițiunile de P. c. invocate cată a se respinge cheltuielile fixându-se la 2000 lei prin apreciere.

INALTA CURTE DE CASAȚIE S. I.

Dec. No. 1132 din 24. Oct. 1932. Preș. T. Magheru, Cons.

Sucesiuni ab intestat. — Limitarea acestui drept de succesiune. — Legea din 28 Iulie 1921 asupra impozitului progresiv pe succesiuni.

Legea asupra impozitului progresiv pe succesiuni, modificarea și unificarea unor disp. din legea timbrului și din Codul civil, din 28 Iulie 1921, menționând în art. 10 că se aplică pe întreg teritoriul țării, ea constituie o lege de unificare, aplicabilă în toate regiunile țării; iar art. 4 al acestei legi, dispunând că dreptul de moștenire ab intestat, dela al patrulea grad în sus se desființează „urmează că succesiunile deschise sub imperiul acestei legi se regulează numai potrivit dispozi-

tiunilor ei, până la gradul 4 înlocuind raporturile legale existente între moștenitori în Ardeal.

În consecință greșit și numai cu violarea acestor dispozițiuni a înlăturat Curtea aplicarea zisei legi, în speță, pe considerațiunea că ea n'ar fi introdus în Ardeal sistemul de moștenire după grade, astfel încât motivul de recurs fiind întemeiat, recursul cată a se admite și deciziunea atacată a se casa cu trimitere înaintea aceleiași instanțe spre a judeca la o nouă judecare.

NOTĂ. Fără îndoială că între sistemul de moștenire ab intestat din Ardeal și cel din vechiul regat e mare deosebire. Legea asupra impozitului pe moșteniri din 1921 numită legea Titulescu, care îndirect a adus o modificare sistemului de moștenire, nu numai a celui indicat de codul civil din vechiul regat, dar și celui indicat de C. Civ. din Ardeal (art. 10 al. 1 și 11), a adus o contribuție de unificare în ce privește limitarea rudelor cu drepturi de moștenire față de ruda decedată.

Prin această lege, se limitează dreptul rudelor la moștenire, numai la acele rude, cari se găsesc în al patrulea grad de rudenie. De la acest grad mai înainte, rudele nu mai pot moșteni, pe ruda lor îndepărtată, așa cum putea până la 1921, conform codului civil.

Legiuitorul prin această lege a luat ca normă exclusiv codul civil român, așa că pentru aplicarea acestei legi, juristul ardelean trebuie să se conducă exclusiv, după normele codului civil Român. Cuvântul „grad”, înlătură nu numai cuvântul, dar și notiunea, „parantelei” din codul civil austriac, care clasifică rudele cu dreptul la moștenire.

Conform art. 731 cod. civ. austriac: „Primei linii (parantelei) îi aparține acei cari descind din defunct, ca tulpină a lor, precum: copiii săi și descendenții acestora.”

„La a doua linie (parantelă) aparține mama și părintele defunctului, precum și aceia care prin mijlocirea părintelui și a mamei se unesc cu defunctul, precum: frații și descenții lor.”

„La a treia linie (parantelă) aparține bunici, precum și frații părinților (descendenții bunicii) și descendenții lor (la infinit).”

„La a patra linie (parantelă) aparțin străbunii defunctului, precum și descendenții lor.”

Și așa mai departe până la a șasea linie (parantelă).

Conform art. 660 C. Civ. R. „Proximitate rudenii se stabilește prin numărul generațiilor; fiecare generațiune numără un gard.”

Conform art. 662 C. C. R. „Fiul este către tatăl său în cel dintii grad; nepotul de fiu în cel de al doilea”, strănepotul în al treilea, iar restrănepotul (ca să ne exprimăm așa) în al patrulea. Tatăl și mama este către fiu (să zicem decedat) în cel dintii grad. Bunicii în al doilea grad. Străbunicii în al treilea grad și Restrăbunicii în al patrulea gard.

Conform art. 663: „În linie colaterală gradele se numără după generațiuni, începând de la una din rude până la autorul comun (lui și defunctu-

lui) și de la acesta până la cealaltă rudă (defuncta).”

„Frații dar, sunt în gradul al doilea; unchiul (fratele tatălui sau mam) și nepotul în al treilea, verii (copii fraților) în al patrulea și așa mai departe.”

Rudele până la care mergea dreptul de moștenire, conform art. 751 C. C. Austr. era linia (parantelă) șasea, iar conform art. 676 C. C. R. era gradul al doisprezecelea.

Conform legii Titulescu, după cum am văzut, dreptul de moștenire s'a restrâns până la rudele de al patrulea grad fie în linie directă, fie în linie colaterală socotit după C. C. R.

Jurisprudență de față confirmă acest nou sistem.

(A se vedea Ardealul Juridic No. 22 din 15 Dec. 1926 Decizia No. C. I. 788—1926 redactată de subsemnatul și adnotată de Dl. Prof. C. Negrea, cu observația că Dl. adnotător s'a înșelat când a crezut că Curtea întrebuintând termenul „rând” s'a gândit la „parantelă”. Cuvântul „rând” a fost întrebuintat ca termen mai popular în loc de „grad”.)

I. Mănescu.

Jurisprudențe comerciale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Sect. III-a
Decizie No. 1281 1932. Pres. Dlu O. Băleanu Consilier

Răspunderea pentru pagube a expeditorului, lipsit de diligența unui bun comerciant, în expediere și în alegerea cărașului sau a expeditorilor intermediari. Art. 385 C. Com. Cât timp trebuie să subsiste această diligență. În ce monedă trebuie plătită paguba, când părțile au sediu în România?

C u r t e a

Asupra recursului făcut de firma Intercontinentală de transport și comunicație, Societate Anonimă, contra deciziunii Curții de Apel Cluj Secția II-a Nr. C. II. 25/36/929, în proces cu firma Faerböl uzine P. F. R. de cretă.

Având în vedere, că din deciziunea atacată cu recurs și actele dela dosar rezultă că intimata a chemat în judecată pe recurenta pentru plata sumei de 559.50 dolari capital și accesorii, ce reprezintă contravaloarea unei furnituri de 18 lăzi cretă, Tribunalul Cluj, prin sentința No. 559/II/926, a admis acțiunea, iar Curtea de Apel Cluj, prin deciziunea supusă recursului, respingând apelul recurentei a menținut sentința Tribunalului cu modificarea că a redus condamnatiunea dela prima instanță de 130.083 Lei la 120.292 Lei 50 bani.

Că pentru a da această soluție, Curtea de Apel constată că între părți, prin scrisoarea din 22 Aprilie 1925, a intervenit o convențiune potrivit căreia intimata a dat, iar recurentul a primit pentru transport o cantitate de 18 lăzi cretă pe care intimata o vânduse papetăriei E. Papanasta-

sian din Volo (Grecia), cu îndrumarea precisă din partea intimătei, ca marfa să fie expediată cumpărătoarei din Volo cif. Volo și să fie predată acesteia prin intermediul Băncii d'Athenes din Volo, contra unui ramburs de 559.50 dolari, că marfa nu a ajuns la locul de destinație, ci a fost transportată la Pireu, unde din îndrumarea recurentei a fost descărcată cu toate că intimata, prin scrisoarea din 7 August 1925, a urgitat pe recurentă să transpoarte imediat marfa la Volo, mai constată, că transportul s'a efectuat singur de către recurentă și sucursala ei din Constanța, iar nu prin intermediul băncii d'Athenes din Volo, care nu a fost expeditor intermediar.

Având în vedere, că prin motivul III de casare, recurenta pretinde ca instanța de apel a violat și a făcut o greșită aplicație a art. 386 Codul Comercial, în desvoltarea căruia susține, că dânsa folosindu-se la efectuarea transportului la dorința expresă a intimătei, de intermediul băncii d'Athenes din Volo; responsabilitatea pentru faptul acestui expeditor intermediar, cade exclusiv în sarcina intimătei, care dând dispozițiuni directe acestui expeditor intermediar, s'a creat între aceasta și intimata în raport juridic direct, devenind astfel banca d'Athenes expeditoare directă în ce privește transportul dela Pireu la Volo.

Având în vedere că, în legătura cu acest motiv de recurs, Curtea de Apel constată în fapt, că banca d'Athenes din Volo nu a fost expeditor intermediar și că intimata nu a dat dispozițiuni recurentei ca marfa să fie transportată din Pireu la Volo cif. Volo prin intermediul băncii d'Athenes, ci a dat numai îndrumarea ca plata mărfii să fie făcută de destinatar la această bancă contra unui ramburs de 559 dolari 50 cts. și pe considerațiunea că recurenta în calitate de expeditoare, contrar instrucțiunilor precise primite dela intimata, a transportat marfa la Pireu și nu la locul de destinație (Volo) fără însă a avea vreun motiv important de a se abate dela îndrumările date de intimată, Curtea de Apel ajunge la concluzia că recurenta, în calitate de expeditoare în baza art. 386 Cod. Com. răspunde pentru paguba încercată de intimată, ce echivalează cu contravaloarea mărfii:

Considerând, că art. 386 Cod. Com. stabilind responsabilitatea mai mare a expeditorului, vizează și se rapoartă numai la cazurile în care predătorul a indicat expres modul (vagonul închis deschis etc), sau felul (cale ferată, vapor etc.) de transport și expeditorul, fără a avea motive importante, se abate dela felul său modul de transport anume indicat de predător.

Că, însă, întrucât în speță este constatat că intimata nu și-a întemeiat acțiunea pe faptul că recurenta s'ar fi abătut dela modul sau felul de transport anume indicat de dânsa, ceace nici nu a pretins măcar în calitate sa de predătoare, ci pe culpa recurentei, rezultată din neexecutarea transportului în condițiunile convenite, art. 386 Cod. Com. pe care s'a întemeiat Curtea de Apel, nu

poate avea aplicațiune, soluția instanței de fond menținându-se totuși pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere, că în conformitate cu alin. I. din art. 385 Cod. Com. *Expeditorul este răspunzător pentru pagubele ce s'ar ivi și între altele la alegerea căraușilor sau expeditorilor intermediari și în general la efectuarea expediției contractate, dacă nu procedează cu diligența unui bun comerciant, iar sarcina de a proba, că a procedat cu diligența unui bun comerciant, incumbă expeditorului.*

Că din acest text, se desprinde principiul că *expeditorul este obligat a se îngriji de efectuarea transportului, cu diligența unui bun comerciant potrivit intereselor predătorului și conform mandatului primit dela aceasta, iar neindeplinirea acestor obligațiuni atrage responsabilitatea expeditorului pentru eventualele pagubi ce ar surveni.*

Considerând că *diligența cerută de art. 385 alin. I. citat, nu este limitată la anumite epoci ale executării contractului de expediție, ci ea trebuie să subsiste atât timp cât contractul nu a fost dus la îndeplinire, adică marfa predată pentru transport nu a ajuns la locul de destinație și aceasta chiar și în cazul, când transportul a fost executat și prin expeditori intermediari:*

Că, întrucât în speță este constatat că recurenta în calitate de expeditoare nu a transportat marfa la locul de destinație (Volo) ci a descărcat-o la Pireu, dânsa, în baza art. 385 alin. I. C. C. nefăcând dovadă că a procedat la executarea contractului cu diligența unui bun comerciant, răspunde pentru paguba încercată de intimată, rezultată din faptul că firma Papanastasian s'a desistat dela cumpărarea celor 18 lăzi cretă vândute de intimată și primite de recurentă pentru transport:

Că, în ce privește partea ultimă a motivului III de recurs, și anume că greșit Curtea de Apel a obligat-o la plata pagubei în Lei, este de asemenea lipsită de temei de oarece *părțile din proces sunt firme înregistrate și cu sediul în România și procesul curge între predători și expeditoare, iar nu destinatar, astfel că Curtea de Apel a făcut o justă aplicare a art. 326 alin. II. Cod. Com. când a condamnat pe recurentă la plata pagubei în Lei în loc de dolari sau drachme, cum pretinde recurenta:*

Că dar toate motivele de recurs sunt neîntemeiate și recursul urmează a fi respins.

ADNOTARE. Răspunderea expeditorului. În sistemul legii comerciale din Transilvania, expeditorul răspunde comitentilor săi ca un comisionar. Mai răspunde, însă, în special și potrivit dispozițiunilor art. 385 și art 386 din această lege, răspundere decurgând din ceea ce este specific caracterului juridic al contractului de expediție față de regulile generale a le contractului de comision.

În sistemului codului comercial român, în care expedițiunea nu este tratată, deși nevoile

practicei comerciale au introdus pe expediționar, acesta răspundere ca un căraș, răspundere ce în ambele sisteme, este mai grea, decât cea a comisionarului și deasemenea mai grea decât cea a expediționarului din legea din Transilvania.

Anteproiectului codului de comerț unificat, în art. 455—439, tratează și expedițiunea ca un contract deosebit de contractul de transport și greșit deasemenea pe contractul de comision enunțând, în art. 433 alin. III.: „Dispozițiunile înscrise pentru contractul de comision se aplică și contractului de expedițiune, în lipsă de alte dispozițiuni din prezentul titlu.”¹⁾

Trecând la răspunderea specială a expediționarului trebuie să anticipăm că și aceasta este în privința severității ei, de două feluri, mai grea în ipotezele din art. 385 alin. II și art. 386 mai ușoară, în ipoteza art. 385 alin. I.

Răspunde anume expediționarul, potrivit dispozițiilor art. 385 alin. I. de daune față de comitent, în cazul când nu procedează cu diligența unui bun comerciant: la luarea în primire și la păstrarea mărfurilor, la alegerea cărașului și a expediționarilor intermediari și răspunde chiar și de unele fapte a le sale în cursul executării expedițiunii și a transportului, când, în cursul acestei execuțiuni, se ivesc dificultăți, despre cari se poate aviza, în timp util comitentului sau când uzuri locale sau privitoare la anumite transporturi implică o răspundere deosebită.

Caracteristica acestei răspunderi rămâne însă dependentă ei de diligența expediționarului, proba diligenței fiind în sarcina sa.

În ipoteza alin. II. adică atunci când suma cheltuielilor de transport se fixează, de mai înainte, într'o sumă globală, indiferent de costul real al transportului, expediționarul nu răspunde numai de faptele sale și nu se eliberează de răspundere prin justificarea procedurii sale cu diligența unui bun comerciant, ci răspunde direct de faptele tuturor acelorora, cari au conlucrat la desăvârșirea lucrării ce i s'a încredințat.

În fine, în ipoteza art. 386, când i s'a stabilit de comitent un anumit mod sau gen de transport și procedează contrariu indicațiilor primite, fără a putea justifica că a făcut-o din motive importante, expediționarul răspunde chiar și de pagubele pricinuite mărfurilor prin caz fortuit. O singură scăpare mai are în asemenea caz: să dovedească că și pe ruta indicată de comitent sau chiar dacă transportul s'ar fi făcut fără abateri de la instrucțiunile comitentului, paguba prin caz fortuit era aceeași.

Dispozițiunile privitoare la răspunderea expediționarului nefiind de ordine publică, părțile pot deroga de la rigorile legii prin convențiunile lor particulare, ușurând răspunderea legală.

¹⁾ Consiliul Legislativ: Anteproiectul Codului Comercial. București. Tip. „Curierul Judiciar” S. A. 1931 Pag. 100.

Când expediționarul execută el însuși transportul, firește că el răspunde în calitate de căraș conform art. 389.

În ce privește dimensiunile răspunderii, acestea sunt cele obicinuite în materie comercială, despăgubirile urmând să fie complete, în înțelesul dispozițiilor art. 272 din legea comercială.

La chestiunea de a se ști de când și până când este expediționarul răspunzător, vom răspunde: de la data luării în primire a mărfurilor și până la predarea lor destinatarului.

Astfel, după cum rezultă din dispozițiile art. 390 din legea comercială, expediționarul răspunde de predarea cu întârziere a mărfurilor fie cărașului fie destinatarului, dacă în ultima ipoteză adică când se livrează marfa tardiv destinatarului, nu face dovada că a procedat, cu diligența unui bun comerciant, la alegerea vre-unui căraș, în cazurile prevăzute de art. 385 alin. I. și indiferent de diligența sa în cazul art. 385 alin. II.

În decizia ce adnotăm Înalta Curte a făcut foarte lămurit aplicarea art. 385 alin. I. din legea comercială într'o speță, în care expeditorul nu a putut să dovedească că a procedat cu diligența unui bun comerciant la alegerea cărașului, care, în loc să transporte marfa la destinație, a lăsat-o în altă parte, din care cauză destinatarul s'a desistat de la cumpărarea mărfii, enunțându-se, că expediționarul rămâne răspunzător tot timpul până la ajungerea la destinație a mărfurilor.

Cu altă ocazie, Înalta Curte (Dec. Nr. 941 din 20 Iunie 1929) face aplicarea art. 385 alin. II și 386 din legea comercială în următoarele considerente:

„Considerând că deasemenea Curtea de Apel constată în fapt și motivează că nu s'a dovedit că paguba a cauzat-o cărașul C. F. R. așa că prin urmare, conform art. 385 alin. II. pârta ca expediționară ar fi responsabilă pentru faptul cărașului, dar că este produsul unui caz fortuit, întâmplat în cursul transportului; Pentru acest caz fortuit în sensul art. 386, intimata pârta numai atunci ar fi responsabilă dacă s'ar fi abătut de la modul de transport desemnat de reclamant, ceea ce însă nu s'a întâmplat . . .”²⁾

Ioan I. Predovicu

Jurisprudențe procedurale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECT. I-a.
Decizia No. 990/931. Președinția Dlui Titu Magheru, Consilier.
Hotărârea desăvârșită. - Ce se înțelege prin hotărâre desăvârșită. - Recurs contra unei hotărâri nedesăvârșită. - Respingere unui asemenea recurs ca inadmisibil. - Art 24 din legea Curții de Casație

²⁾ Revista Societăților. Director M. A. Dumitrescu. Anul VII. No. 1-2 Februarie 1930. Pag. 62.

Deliberând

Asupra recursului făcut de Ministerul de Interne contra deciziunii No. C. III. 2282—15/1930 dată de Curtea de Apel Cluj, S. III-a la 18/II/1931.

Având în vedere deciz atacată cu recurs din care rezultă că reclamantul Horovitz Beer a chemat în judecată Statul Român prin Ministerul de Interne și Ministerul Armatei și pe Orașul Cluj, pentru a fi obligați la plata sumei de 3,474.000 lei, cu titlu de daune, pentru pagubele ce a suferit în urma manifestațiunii studențești din noaptea de 7 Decembrie 1927.

Că la desbaterăa din 5 Iulie 1930, Ministerul de Interne și Orașul Cluj în baza §-ului 286 legea administrativă, cerând scoaterea lor din proces Tribunalul Cluj prin sentință parțială admite cererea și dispune scoaterea acestor părâți din proces respingând acțiunea față de ei.

Că în contra acestei sentințe parțiale a primei instanțe, reclamantul făcând apel, Curtea de Apel prin decizia atacată cu recurs, reformează sentința Tribunalului și îi trimite dosarul pentru a judeca acțiunea în fond, față de toți cei trei părâți.

Că pentru a decide astfel Curtea de Apel găsește că în speță nu pot fi aplicabile disp. §§ 388, 389 și 390 proc. civil.

Având în vedere că prin motivele de casare se susține de recurent că deciziunea Curții de Apel este dată cu violarea § 387 proc. civ. și greșita interpretare a §§-lor 388—389 proc. civ. deoarece sentința tribunalului nu putea fi calificată ca o sentință parțială, deși este denumită atare, deoarece în mod indirect prin ea s'a stabilit răspunderea Ministerului Armatei.

Considerând că întrucât potrivit art. 24 legea pentru Curtea de Casație nu pot fi atacate cu recurs în casație decât hotărârile desăvârșite, pronunțate de instanțele de apel, urmează a se cerceta în prealabil dacă hotărârea atacată cu recurs, este sau nu o hotărâre desăvârșită în sensul textului citat.

Considerând că prin hotărârea desăvârșită se înțelege aceia prin care o instanță de judecată termină o afacere, judecând-o și în acelaș timp desesizându-se de ea.

Considerând că prin hotărârea atacată cu prezentul recurs, Curtea de fond dispunând numai ca prima instanță să judece acțiunea față de toți cei trei părâți fără a o judeca deci în fond și fără a se desesiza de acest litigiu, urmează, ca această hotărâre nu este desăvârșită.

Că potrivit art. 24 legea pentru Curtea de Casație această hotărâre ca atare, neputând fi atacată cu recurs în casație prezentul recurs este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare.

ROMANIA CURTEA DE APEL CLUJ, SECȚIA II.

Decizia No. 439/1932. Preș. Dlui Al. Dem. Opreșcu, Consilier.

Divorț. - Suspendarea judecăței pentru separare de pat și masa. - Cerere de redeschidere depusă la grefă netimbrată, nesuficient timbrată. - Cine

are a se pronunța asupra insuficienței timbrării? Termenul intrării unor cereri de suspendare este al înregistrării, indiferent de faptul că nu s'a pus la dosar sau că s'au pus mai târziu.

Deliberând

Asupra recursului introdus de Rațiu Iliana, în contra deciziunii cu No. 3119/1929 a Curții de Apel Cluj secția L-a prin care s'a respins acțiunea de divorț intentată de Jacob Domșa.

Având în vedere că din decizia supusă recursului și actele dosarului se constată ca Jacob Domșa intentând acțiune de divorț în contra soției sale, născută Uliana Rațiu, pe baza art. 77 a Leg. matr. pentru părăsire de domiciliu, pârâta recunoscând părăsirea domiciliului a invocat că a fost nevoită să plece dela casa soțului întrucât era maltrată, cerând prin acțiune reconvențională desfacerea căsătoriei din vina soțului, în baza art. 80 lit. a) leg. matr.

Că după administrarea probelor Tribunalul la 5 Mai 1928, prin încheierea No. 1782—9/1927 a dispus separarea de pat și masă pe termen de 6 luni, adică până la 5 Noembrie 1928 punând în vedere totodată prin această încheiere că în conformitate cu art. 100 din Leg. matr. părțile în termen de 3 luni, adică până la 5 Februarie 1929 sunt în drept să ceară redeschiderea dosarului, sub sancțiunea de a se perde dreptul a se mai cere divorțul pe aceleași motive invocate.

Că la data de 9 Februarie 1929, Tribunalul pe baza cererii reclamantului de redeschiderea dosarului din data de 21 Noembrie 1928, respinge acțiunea soțului și totodată și cererea reconvențională a soției pe considerațiunea că fiind depusă la data de 9 Februarie 1929 este tardivă.

Că această sentință a fost menținută și prin decizia adusă în recurs.

Având în vedere că recurenta prin recursul său se plânge de violarea art. 5 paragr. 8 al. a și b) și art 42 din legea timbrului susținând că în orice caz cererea de redeschidere a procesului nu putea fi reținută la arhivă tribunalului pentru insuficientă timbrare ci trebuia s'o înainteze completului de judecată spre a fi atașată la dosarul cauzei, întrucât deci ea fiind depusă pe data de 4 Februarie 1929, instanța nu o mai putea socoti decăzută, deoarece cererea era în termen.

Având în vedere că din actele dosarului se constată că susmenționata cerere a recurantei a fost depusă și înregistrată la grefa Tribunalului Turdă sub No. 1783/1927 la data de 4 Februarie 1929, punându-se pe rezoluție, nu-i suficient timbrată.

Că dar cererea de redeschidere a fost în termenul prescris de încheirea No. 1783/1927.

Că în ceiace privește chestiunea suficienței timbrării numai judecata avea căderea de a se pronunța iar nici decum persoana care a primit cererea, așa că ea urma să fie atașată dosarului spre a putea fi luată în cercetare de completul de judecată, iar nu să fie reținută la archiva instanței.

Că dar și întrucât se constată că cererea de redeschidere a fost în termen, instanțele de fond numai prin exces de putere au considerat pe recurenta decăzută, așa că motivul găsinu-se întemeiat, deciziunea și sentința urmează a fi casate cu trimiterea la aceeași instanță spre a nouă judecată în ceiace privește numai acțiunea reconvențională a soției, întrucât recurentul Iacob Domșa, după cum se constată din jurnalul acestei Curți din data de 8 Aprilie 1932 și-a revocat recursul.

Apreciind și asupra cheltuielilor de judecată cerute de recurentă, această Inaltă Curte le fixează la suma de 3000 lei obligând pe Iacob Momșa la suportarea lor.

Jurisprudențe penale

ROMÂNIA CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I-a

No. P. I. 205—1933. Președinția I. Mănescu, Președinte.
Sedința de Consiliu din 13 Februarie 1933.

Mandat de curentare. — Individul prins și înfățișat. — Perderea puterii sale legale. - Art. 470 p. p.

Asupra recursului făcut de Crăciunaș Augustin în contra încheierii Tribunalului Turda S. I-a din 6 Februarie 1933, prin care i-s'a respins cererea de a fi lăsat liber la domiciliu până la judecarea în fond a cauzei sale penale.

Având în vedere, că Tribunalul Turda S. I-a emitând contra lui Augustin Crăciunaș mandatul de curentare No. 160—1930 acuzatul a fost prins și înfățișat Tribunalului la 6 Februarie când, tribunalul la cererea sa de a fi lăsat liber, justificând că are domiciliu stabil și ocupație cunoscută, a respins aceasta cerere, motivând că numitul caută a tăragăna judecarea cauzei în fond.

Având în vedere, că mandatul de curentare din moment ce urmăritul a fost prins și înfățișat autorității care l-a emis, își pierde puterea sa legală.

Că tribunalul constatând aducerea urmăritului nu putea să-l mai dețină în puterea acelui mandat a căruia forța legală era încetată din momentul prinderii urmăritului.

Că, conform dispozițiilor proc. pen. nimeni nu poate fi deținut, arestat, urmărit sau depus, dacă nu există contra sa un mandat din cele arătate în art. 38 și urmă pr. p. motivat în sensul acolo arătat (art 88—100 pr. p. și 150 și 141 p. p. A.)

Având în vedere că tribunalul prin încheierea atacată dată asupra cererii acuzatului nu arată pe ce bază mai deține astăzi pe acuzat din moment ce mandatul de curentare a fost revocat prin încetarea cauzei care l-a provocat adică prin prinderea urmăritului, ori tribunalul menținând starea de arestare petiționarului este în flagranta situațiune de drept și cu art. 88 și urmă pr. p. rom. și 141 și 150 pr. p. A. și cu aceia prevăzut de art. 470 alin. ultim din pr. pen. din Ardeal.

Pentru aceste motive.

Curtea

Admite recursul lui Augustin Crăciunaș și ordonă imediată punere în libertate a numitului intervenindu-se în acest scop autorităților în drept pentru eliberare.

NOTĂ. Mandatul de curentare este ordinul pe care îl dă autoritatea judecătorească competente, ca învinuitul de o crimă căruia nu i se cunoaște domiciliul său, nu se știe unde se găsește, ori a fugit, să fie prins și adus în fața ei (470 P. P.)

În contra învinuitului de delict nu se dă mandat de curentare, adică ordin de prindere și aducere în fața autorității judecătorești competente, ci numai un ordin, că dacă cel învinuit este descoperit, să fie încunostiințată.

Care este natura mandatului de curentare?

Aceasta o spune art. 470 al. I. și 144 P. P. A.

Este o măsură de urmărire, deținere și aducere, reglementată de art. 144 și 145 ale acesteiași proceduri. Deci un mandat cu caracterile esențiale ale mandatului de aducere.

Cine poate da mandat de curentare astăzi?

Judecătorul de instrucție și instanța care se găsește sesizat cu judecarea faptului (art. 145 și 304 al. I. P. P. A.)

Aceasta conform proc. p. Ardelene.

Care este situația față de modificările regulilor procedurale în ce privește pe procuror și judecător de instrucție introduse prin legea de orig. jud. din 1924?

Un asemenea ordin de curentare poate da și Procurorul în caz „când fapta va fi de natură a trage după sine o pedeapsă criminală”. Aceasta o spune art. 38 P. P. R.

Judecătorul de instrucție are o situație ca și mai înainte. Cât despre instanța de judecată, modificările ne privind de cât pe procuror și judecător de instrucție, regulile speciale ei, rămân în întregime în vigoare. (art. 302, 304 al. ultim. P. P. A.)¹

Cine execută aceste ordine ce ne preocupă?

Este elementar, că toți agenții forței publice.

Iată acum, că acești agenții s'au conformat.

Au prins pe învinuit (art. 144 P. P. A.)

Ce urmează? Urmează ca învinuitul să fie dus în fața autorității care a dat ordinul. (art. 144 al. ult. P. P. A.)

Ce trebuie să facă autoritatea? O spune art. 146 al. II. P. P. A.. Ea trebuie să ia interogatorul celui adus și dacă este cazul să dispună închisoarea preventivă conform art 150 P. P. dresând o încheiere în acest scop și aceasta în 24 ore. (art. 146 și 145), iar o copie după încheiere să o înmăneze învinuitului în alte 24 ore (art. 150 al. 4).

Dacă cazul nu este ca să se procedeze ca mai sus, atunci urmează punerea în libertate a învinuitului pentru că puterea mandatului de curentare, ca și scopul lui legal, a încetat.

Cauza emiterii mandatului de curentare a fost că, domiciliul sau locul unde se poate găsi învinuitul este necunoscut, ori din momentul, ce

¹Vezi părerile Casații în aceasta privință Dec. No. 3810/932 publicată în Ard. Jur. No. 2.

s'a dat ocazie la cunoașterea acestora prin interogatorul luat, scopul a fost ajuns și cauza care l'a provocat a încetat după cum se exprimă art. 470 al. ultim din proc. penală.

O deținere în arestul preventiv, numai pe baza mandatului de curentare nu este posibilă nici chiar pentru cele 24 ore cerute pentru interogator.

Dacă directorul arestului deține în arestul său în asemenea condițiuni o persoană comite o ilegalitate, căci regulamentul său prevede că în arest nu poate deține pe nimeni fără ca să existe în contra acelei persoane un mandat de arestare.

I. M.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. U.

Audiența dela 30 Iunie 1930

Președinția dlui D. Volanschi, Prim-Președinte, Mihail Pantelimon cu Ministerul de Justiție

Decizia No. 39.

Comisiile de disciplină sunt sau nu instanțe de jurisdicție? — Se poate cere strămutarea unui proces disciplinar de la o comisie la alta? — Inalta Curte de Casație poate fi sesizată cu o asemenea strămutare. — Natura hotărârilor disciplinare.

Deliberând

Asupra admisibilității prezentei cereri de strămutare, introdusă de M. Pantelimon, fost judecător al ocolului Berești din județul Covurlui;

Având în vedere că, petiționarul, în urma avizului de destituire dat de Consiliul Superior al Magistraturii, constituit în instanță disciplinară, a fost destituit în 1921 de Ministerul de Justiție din această funcțiune.

Că, posterior, dânsul introducând cerere pentru revizuirea deciziei Comisiunii disciplinare, care avizase la destituirea sa, cererea de revizuire a fost trimisă de Minister, spre judecare, Comisiunii disciplinare de pe lângă Curtea de Apel Galați.

Că, în interval, dânsul a introdus, la Secția I-a a Inaltei Curți, cerere pentru strămutarea la altă Comisiune disciplinară, a cererii sale de revizuire, însă asupra acestei cereri neputându-se întruni la Secția I-a, în ce privește chestiunea admisibilității ei în principiu, numărul de voturi prevăzut de art. 15 legea organică a Inaltei Curți, judecarea acestei chestiuni a fost trimisă Secțiilor Unite.

Considerând că, potrivit art. 28 din legea organică a Curții de Casație, această Inaltă Curte este competente a se pronunța asupra cererilor de strămutare a pricinilor dela un tribunal la altul dela o Curte de Apel la alta, pentru cuvântul de bănuială legitimă sau de siguranță publică, iar după art. 539 proc. pen., această competență se întinde și asupra cererilor de strămutare a pricinilor aflate în judecata tribunalelor polițieneste sau a Curților cu jurați, ori în cercetarea organelor judecătorești de instrucțiune.

Considerând că, din cuprinsul acestor dispozițiuni, rezultă că discuțiunea unei atari cereri de strămutare nu este admisibilă înaintea Curții de Casație, decât numai în ce privește litigiile anga-

jate în fața tribunalelor, Curților de Apel sau a altor instanțe de jurisdicție și de instrucțiune penală prevăzute și organizate după principiile din titlu III. Cap. IV al Constituție: despre puterea judecătorească și în legile de organizare și procedură judecătorească.

Considerând că, Comisiunile disciplinare, a căror constituire și funcționare sunt prevăzute și reglementate de legile de organizare administrativă, nu pot fi considerate ca instanțe de jurisdicție, făcând parte din puterea judecătorească, deoarece ele nu au atribuțiunea de a tranșa litigiul sau instrui afaceri de natură penală, ci sunt organe consultative ale autorității sau puterii executive, chemate să constate și să stabilească existența, natura și gravitatea abaterilor de natură disciplinară imputate funcționarilor publici și să avizeze, dacă e cazul, asupra sancțiunilor de aplicat, fără însă ca avizele sau opiniile lor să aibă caracterul sancționator al hotărârilor instanțelor penale, și fără a produce vre-un efect asupra situațiunii funcționarilor, cât timp n'au fost însușite și traduse în fapt de puterea executivă;

Că, astfel fiind, cererile de strămutare a afacerilor disciplinare, în care aceste Comisiuni sunt chemate numai să avizeze asupra sancțiunilor de dat, iar nu să facă operă de jurisdicție propriuzisă, sunt inadmisibile în principiu, și deci, cererea de față urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca inadmisibilă, cererea de strămutare făcută de M. Pantelimon.

Jurisprudențe la legi speciale

CAMERA LORZILOR

Jurisprudență de drept financiar englez

Președinția Lordului Cancelar: Hailsham; Acesori: Lord Summer, Lord Buckmaster, Lord Carson și Lord Warington of Clyffe.

Audiența dela 22 Octombrie 1928.

Suma investită în înzestrarea unei prăvălii noi. — Cheltueli ce nu se scad.

Eastmans, Limited c/a Comisiunii pentru veniturile interne. Societata apelantă, Eastmans, Limited, a făcut apel la comisiunea de impunere la venituri interne în contra impunerii (income-tax) pe ani de impunere încheiați la 5 Aprilie 1922, 1923 și 1924 și impunerea la taxe în folosul corporațiunii (adiționale) pe anii de impunere ce s'au sfârșit la 31 Decembrie 1920, 1921 și 1922, în calitate de contribuabili asupra veniturilor realizate din comerțul sau afacerile lor de măcelari.

În fiecare din aceste cazuri chestiunea ce s'a ridicat a fost de a se ști dacă, la stabilirea venitului net comercial al societății apelante, ce era acela de a vinde carne cu amănuntul în numeroase prăvălii aparținătoare societății, suma investită în înzestrarea de noi localuri de desfăcere a cărnii, după scăderea sumelor intrate din vânzarea

vechilor aranjamente a le localurilor desființate, trebuie considerată ca o cheltuială anuală aferentă comerțului de carne și dedusă ca atare din venitul întreprinderii sau ea este o investiție de capital care nu se poate deduce din venitul brut al întreprinderii.

În fapt s'a constatat că apelanții în cursul anilor în litigiu au exercitat comerțul într'un număr de localuri care a variat între 756 și 804. Ei au deschis și închis localuri în măsura cerută de interesele comerțului lor considerat ca o unitate. Obiceiul urmat de apelantă era să vândă aranjamentul prăvăliilor ce găseau că trebuie să desființeze și să înzestreze cu aranjamente noi prăvălii ce se hotărârau să deschidă din nou.

Apelanta a susținut: 1. Spre a se putea determina dacă o cheltuială este din venit sau din capital trebuie să se țină seama de natura, scopul și economia comerțului ce se impune și 2. În speță din faptele constatate, rezultă că cheltuiala este făcută din venit iar nu din capital și deci deducibilă la formarea venitului net impozabil.

Coroana (Fiscul) a susținut că deducerea cerută nu este autorizată de legea financiară din 1920 și de regulamentul privitor la cazul I și II. al cedulei D.) din legea taxei pe venit (income tax) din 1918 precum nici de alte texte și că cheltuiala în litigiu este făcută din capital, ca nefiind proprie a constitui un articol de debit ce ar putea greva veniturile întreprinderii la compunerea bilanțului și contului de profit și pierdere a le acesteia în scopul impunerii la taxe corporative și taxa pe venit.

Comisiunea (The Comisioners) a fost de părere că: 1. Interesul comerțului apelanților cerea ca ei să închidă și deschidă localuri după necesitățile comerciale oricând situația comerțului o făcea de dorit; 2. Imprejurarea că apelanții aveau un mare număr de prăvălii nu are nici o influență decizivă asupra chestiunii de a se ști dacă cheltuiala în litigiu este aparținătoare capitalului sau venitului; 3. Cheltuiala pentru înzestrarea de noi localuri din care s'au scăzut sumele obținute pentru vechile aranjamente este o cheltuială premergătoare începutului comerțului și ca atare, o cheltuială din capital, neputând fi, deci dedusă ca o cheltuială rezultând în timpul exercițiului comerțului.

Deciziunea comisiunii a fost atacată la tribunalul din Londra (High Court Of Justice) unde Mr. Justice Rowlatt a confirmat decizia, confirmată apoi și la Curtea de Apel (Court of Appeal) compusă din Președintele (Master of the Rolla) împreună cu Lord Justice Atkin și Lord Justice Lawrence.

Eastmans. Limited a făcut recurs (apealed).

H o t ă r i e

Lordul Cancelar (Lord Hailsham) declară (în motivarea sa verbală) că este de părere că apelul este nefondat. Curțile inferioare și comisiunea după părerea sa, au avut dreptate să declare că a

fost cheltuială din capital și ca atare, nu putea fi admisă la scădere.

Consilierul (advocatul) recurentei a admis că, în cazuri normale, când este vorba de mai multe prăvălii sau de o bancă, care are mai multe sucursale al fi o cheltuială din capital, dar pentru cazul prezent el a căutat să facă o distincție, deoarece însăși economia comerțului recurentei cerea deschiderea și închiderea de prăvălii la anumite intervale, ca o condiție de existență a întreprinderii privită ca o unitate.

În opinia sa (a Lordului Cancelar) între acestea nu este diferență. Comisiunea și instanțele inferioare au soluționat bine cauza când au arătat că *cheltuiala în litigiu este făcută înainte de pornirea operațiunilor de comerț și deci nefiind de natură de a se fi făcut în cursul comerțului nu se poate admite la scădere.*

Că, în consecință, pentru motivele instanțelor inferioare el crede că apelul (recursul) trebuie respins și face propunere în acest sens.

Ceilalți savanți și nobili Lorzi au fost de acord.

După ziarul „Times” din Londra cu data de Marti 23 Octombrie 1928. Traducere din engleze de Ioan I. Predovicu.

NOTĂ. Comissioners sunt funcționari superiori numiți la departamentul de finanțe pentru impuneri la taxa pe venit (Comissioners for the General Purposes of the Income-tax Acts). Potrivit legilor din 1918, 1920 și 1926 contribuabili pot face apel în contra impunerilor la acești comissioners, comisiune ce statuează definitiv asupra chestiunilor de fapt, ca și la noi comisiunile de apel potrivit art. 79 din legea contribuțiilor directe din 1923.

În ce privește chestiunile de drept procedural acestea, spre deosebire de cum este la noi, unde se poate face recurs la tribunal sau la curtea de apel, fac obiectul judecății tuturor instanțelor de drept comun începând cu tribunalul (High Court of Justice) și sfârșind cu Camera Lorzilor, din al căror membri aceia cari au fost în funcțiuni judecătorești iau parte la judecarea cauzelor în ultimă instanță și numai pentru fixarea chestiunilor de drept sub președinția Lordului Cancelar, care este atât președintele tribunalului cât și al Camerei lorzilor, așa numitul Speaker, care în parlament, șade pe scaunul cu lână (Wollsack). Motivarea se face oral, redactarea în scris făcându-se după note stenografice de funcționarii judecătorești.

În ce privește legile sistemului fiscal din Anglia ele, deși diferă de a le noastre, totuși în multe privințe se aseamănă cu a le noastre. Aceasta mai ales și din cauza că, la 1923, s'a avut în vedere și sistemul fiscal englez, prin adoptarea principiilor din legea întocmită de Dl. Titulescu, dar nevoată în anul 1921, care a primit multe dispoziții din legile fiscale engleze.

Comerțul este impus la Cedula D). Anul de impunere începe la 6 Aprilie. Impunerea se face pe un an, potrivit modificării legii din 1926, până

atunci se impunea pe trei ani. La stabilirea venitului din comerț nu se scad cheltuielile ce nu au drept obiect interesele comerțului sau nu sunt în legătură directă cu întreținerea și repararea localului și aranjamentului sau a uneltelor necesare comerțului, pierderile ce nu sunt rezultate din negoți etc. capitalul investit și acel scos din întreprindere deasemenea nu se scade.

În speță s'a decis că cheltuielile ce au necesitat investiții de capital luat din venitul brut al întreprinderii pentru a se deschide noi localuri de desfacere, așa fiind economia adoptată de contribuabila societate, nu sunt cheltuieli ce potrivit legii ar putea fi deduse la alegerea venitului net impozabil.

La noi soluția ce urmează a se da chestiunii trebuie să se întemeieze pe dispozițiile art. 31 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și art. 77—87 din instrucțiunile ei.

Ea este identică cu cea dată de cea mai înaltă instanță judecătorească engleză, o spune expres legea în ultima frază a art. 31: „Astfel nu se vor putea scădea sumele cheltuite spre a da o plus valoare instalațiilor sau sumele afectate sporirii întreprinderilor”.

Se pot scădea numai sumele necesare pentru amortizarea lor potrivit art. 31 punctul 7 alin. 2 și 3 din lege, într'o anumită cotă.

O asemenea amortizare admite și legea engleză ca deductibilă pentru înlocuirea și usagiul instalațiilor de mașini și mobiliare (in respect of wear and tear of machinery or plant and the replacing thereof).

I. P.

INFORMAȚIUNI

— Numărul 1 al revistei noastre epuizându-se, anunțăm pe abonații noștri, cari nu posedă acest număr, că în curând vom scoate o a doua ediție și ne vom face plăcerea de a le completa colecția.

— Rugăm, ca onoratele instanțe judecătorești, să ia act, că corespondența lor direct cu persoanele particulare, sunt supuse la francare. De aceea spre a se evita refuzul primirei, din această cauză, și dacă instanța are interesul de a ajunge la destinație susmenționată corespondența, în cazul acesta, trebuie să se adreseze unei autorități, din localitate de destinație, ca ea să înmâneze destinarului particular corespondența ce-l privește.

— O *enciclopedie juridică*. Profesorii H. Lévy-Ulmann și Mirkin Guetzévits publică o „Bibliotecă a dreptului contimporan” cu titlu *Viața juridică a popoarelor*. (Delagrave, Paris.) Obiectul acestei colecții este de a grupa elementele principalelor instituții juridice ale fiecărei națiuni (constituțiunea, administrația, finanțele, infracțiunile penale, familia, proprietatea, munca, etc.). Au apărut până acum trei volume : Belgia, Cehoslovacia și Franța.

În volumul consacrat Franței, directorii atribuie o importanță particulară acestei țări.

Cităm: „Din toate părțile, astăzi, privirile con-

verg către Franța. Nu s'ar putea afirma că toate sunt binevoitoare. De mai mulți ani, s'a auzit adesea repetându-se: „Franța este tare” . . . Această forță se datorește ansamblului instituțiilor sale, astfel cum au fost ordonate după căderea vechiului regim de revoluție și după aceea de evoluția pacifică a democrației franceze”.

„Nu trebuie uitat că dreptul francez este viața imagină a societății franceze. Așa dar studiul instituțiilor juridice ale Franței, întrece cadrul restrâns ce i s'ar putea acorda, și interesează civilizația. Cea ce se degajă din evoluția dreptului francez este grija dominantă de libertate”.

„Numai în măsura în care a simțit și a perceput prin rațiune că mlădierea era necesară fără ca libertatea și egalitatea să sufere, numai în această măsură conștiința juridică a poporului francez a admis ca evoluția să se înfaptuiască prin procedura tradițională a vechiului său drept, și în acest cadru limitat, însă destul de larg, judecătorii Franței și autorii scrierilor juridice, au știut să demonstreze că n'au pierdut nimic din vigoarea imaginativă a înaintașilor lor, marii jurisconșulți cutumiari. Astfel ansamblul sistemului juridic, pune în evidență nevoia de claritate inerentă spiritului francez și dorința pasionată de libertate.”

„Dorința noastră — conchid autorii în prefață — a fost ca prezenta carte să facă dovada adevărurilor simple, arătate. Cetitorii, francezi și streini, vor putea măsura ei înșiși prin apropierea și comparația diverselor capitale, locul lăsat de legiuitorul francez, geniului inventiv, al juriștilor săi”.

Au colaborat în volumul despre Franța profesorii: H. Berthelny, Joseph-Barthelmy, J. Basdevant, H. Capitant, H. Dounedieu de Vabres, J. Escarra, H. Lewy-Ulman, R. Morel, J. Percervu, L. Rolland et A. Rouast.

Acum de curând într'un volum de 452 pagini s'a făcut onoare țării noastre. Volumul este intitulat „Roumanie”. E destul ca să notăm autorii cari au colaborat ca să ne dăm seama de importanța ce o presintă.

Așa putem cita că se găsesc articole semnate de: Dnii: Prof. Paul Negulescu, Prof. Anibal Teodorescu, Prof. G. Alexianu, Prof. Constant. Ceorgescu, Prof. Cons. Rarincescu, Prof. Vespasian V. Pella, Prof. G. Plastara, etc.

— *Regimul sec în Statele Unite*. Încă dela prima zi de convocare (5 Decembrie) a congresului american, a fost sesizat de propunerea președintelui adunării M. Gardner, tinzând la abolirea legii asupra prohibirii băuturilor alcoolice. Propunerea ce a întrunit 27¹ voci contra 144. Cum majoritatea cerută ca să se modifice Constituțiunea este de două treimi, era de ajuns o deplasare de 5 voci ca moțiunea să fie aprobată și regimul sec să ia sfârșit. Afacerea va trebui să fie reluată de noul Congres din 1933.

În ședința dela 21 Decembrie, Camera reprezentanților a autorizat cu 230 voci contra 165 fabricațiunea și vânzarea berei ușoare, conținând 3.2 la sută alcool.

Loc rezervat pentru reclame

BANCA CENTRALĂ

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate: PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A. ȘEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii;

~
Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.
~

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Loc rezervat pentru reclame